

Co by mělo zvládat dítě od 5–6 let – 1. část

Období 5.–6. roku života dítěte je obdobím přípravy na práci ve škole. Příprava je nezbytná k dosažení úrovně, kterou vyžaduje základní škola. V této době se u dětí mohutně rozvíjí poznávací procesy, tj. vnímání, představy, pozornost, obratovnost, myšlení a paměť. Rozvíjejí se jednoduché myšlenkové procesy – porovnávání, třídění, určování vztahů a souvislostí mezi předměty. V jazykové výchově se rozvíjejí slovní zásoba. Dítě by již mělo správně vyslovovat většinu hlásek, ale u některých dětí přetrvává nesprávná výslovnost. Většinou děti nezvládají správnou výslovnost c, s, z, č, ž, ř, ť. Rodiče by měli zajistit pro tyto děti pravidelnou logopedickou péči a doma denně procvičovat správnou výslovnost hlásek. Důležité je, aby většina dětí před vstupem do základní školy správně vyslovovala všechny hlásky. Při

komunikaci děti používají okolo 3000 slov, koncem předškolního období má být dítě schopné souvisle, správně a srozumitelně se vyjadřovat a dorozumívat se s dětmi i s dospělými. Dítě by mělo znát básničky a písničky a nebát se je přednést na veřejnosti. Důležité je, aby dítě dokázalo rozkládat slova na slabiky a hlásky, určit první a poslední slabiku a hlásku.

V tomto věku dochází též k rozvoji základních matematických představ, dítě by mělo umět spontánně počítat v číselné řadě minimálně do šesti, určovat, co je více, méně, stejně. Umět přiřadit číslo ke správnému počtu. Samozřejmostí je, že dítě zná své jméno, příjmení, věk, adresu bydliště a mateřské školy. Dokáže vyjmenovat nejbližší členy své rodiny, ví, kde pracují rodiče, zná jména a příjmení svých kamarádů a dětí ve

třídě mateřské školy a svých učitelek. Důležité je, aby dítě znalo cestu z domova do mateřské školy a zpět, do obchodu, k lékaři, umělo se orientovat v místě svého bydliště. Samostatně a tvořivě využívá různé hračky, konstruktivní hry a stavebnice, je schopno vytvářet složitější útvary podle předlohy i podle vlastní fantazie. Bezpečně dítě dokáže poznat a pojmenovat barvy a postupně rozlišovat jejich odstíny, umí rozeznat a pojmenovat kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník. Postupně dítě zvládá vyjmenovat názvy dnů v týdnu. Umí poznat, pojmenovat a rozlišit několik domácích, hospodářských a lesních zvířat a jejich mláďata. Zvládá pojmenovat části lidského těla a na svém těle ukázat různé detaily (stehno, koleno, lýtko, chodidlo, prsty), vyjmenovat nejméně pět částí hlavy, pojmenovat prsty na ruce. Dítě by mělo postupně rozlišovat pravou a levou stranu vzhledem k vlastní osobě i vzhledem k jinému objektu. Dále by dítě mělo správně radit předměty podle velikosti, délky, šířky, výšky.

Projekt Zdravý životní styl nabízí rodičům předškolních dětí zdarma odborné přednášky a rady přímo v mateřských školách. Dále nabízí rodičům písemné odpovědi na konkrétní problémy při výchově předškolních dětí. Své dotazy pošlejte na: www.zdravyzivotnystyl-zatec.cz. Projekt realizuje Občanské sdružení Vzdělávací centrum Podkrušnohoří Žatec.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informatorium 4/2013 29

Co by mělo zvládat dítě od 5–6 let – 2. část

Podstatná je pro dítě v tomto věku samostatnost a sebeobsluha. Proto by mělo zvládat samostatně se umýt, učesat, používat záchod, toaletní papír a splachovací zařízení, kapesník. Mělo by se dokázat samostatně obléknout, svléknout včetně zapínání a rozepínání oděvu, skládat a ukládat oblečení, botičky a další věci na určené místo včetně uložení lůžkovin, umět se obout, vyzout, zavázat si tkaničky na klíčky a rozvázat si je, jíst přiborem.

Po motorické stránce by dítě kromě aktivit, jako jsou chůze, běh, skok, lezení, házení, mělo postupně zvládat jízdu na kole bez pomocných koleček, plavání, bruslení, sánkování a lyžování. Tyto sporty jsou důležité pro koordinaci horních a dolních končetin.

Před nástupem do školy by dítě mělo mít upevněné správné držení a správný sklon tužky, ruka by měla být při kres-

bě dostatečně uvolněná, ne křečovitá a ztuhlá. Tahy tužkou by měly být plynulé, při kresbě by neměla dítě ruka bolet, nemělo by si ji proklepávat. Kresba postavy by měla mít všechny části a postupně i detaily, jako jsou oči, nos, ústa, vlasy, oblečení, obuv...

Významné je i aktivní zapojování se dítěte do společných činností, řada dětí navštěvuje různé zájmové kroužky. Dítě by se již mělo umět podřídit požadavkům na ně kladeným. Důležitá je i schopnost navazovat kontakty dětí s jejich vrstevníky, rozvíjet schopnost vzájemné spolupráce a pomoci při různých činnostech, dodržovat pravidla kolektivního chování. Dítě by mělo umět pozdravit, rozloučit se, přivítat se, blahopřát při různých příležitostech, umět věnovat dárek, přát dobrou chuť před jídlem, dobré ráno, dobrou noc...

Úspěch ve škole ale nezajišťují pouze inteligence a znalosti našeho potomka, neméně důležitá je schopnost dítěte soustředit se a v soustředění vytrvat, pracovní nasazení, odolnost vůči rušivým podnětům z okolí. A to je závislé na zralosti a kvalitě nervového systému dítěte. Tempo zrání a vývoje nervového systému je však u každého dítěte jiné.

Pokud vy, rodiče, máte sebemenší podezření, že váš potomek má nějaké nedostatky ve vědomostech, znalostech, grafomotorice nebo potíže s chováním, navštivte raději odborníka (psychologa, speciálního pedagoga) a požádejte o vyšetření školní zralosti. Eventuální odložení školní docházky určitě není ostuda pro dítě a jeho rodiče, nesmí však znamenat ztrátu roku, ale naopak rok zaměřený na školní přípravu.

Projekt Zdravý životní styl CZ.1.07/3.1.00/37.0051 nabízí rodičům předškolních dětí zdarma odborné přednášky a rady přímo v mateřských školách. Dále nabízí rodičům písemné odpovědi na konkrétní problémy při výchově předškolních dětí. Své dotazy pošlejte na: www.zdravyzivotnystyl-zatec.cz. Projekt realizuje Občanské sdružení Vzdělávací centrum Podkrušnohoří Žatec.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informatorium 6/2013 7